

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 58.338/3
van 19 november 2015

over

een ontwerp van ministerieel besluit 'tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van xx xx xxxx tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning'

Op 20 oktober 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van ministerieel besluit ‘tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van xx xx xxxx tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 10 november 2015. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 19 november 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe uitvoering te geven aan het besluit van de Vlaamse Regering¹ ‘tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een bestaande woning of bij de realisatie van een nieuwe woning’ (hierna: het renovatiebesluit).

Daartoe worden de algemene voorwaarden om een tegemoetkoming aan te vragen (artikelen 2 tot 8) en de voorwaarden met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden (artikelen 9 tot 12) nader gepreciseerd. De werkzaamheden die niet subsidiabel zijn, worden opgesomd (artikel 13). Het onderzoek van de woning wordt geregeld in het kader van een aanvraag van een voorafgaand woningadvies en van het onderzoek om de reglementaire voorwaarden na te gaan (artikel 14). Het ministerieel besluit van 19 mei 2014² wordt opgeheven (artikel 15) maar blijft, met uitzondering van één bepaling, van toepassing op de aanvragen die ingediend zijn overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 ‘tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een bestaande woning of bij het realiseren van een nieuwe woning’ (artikel 16).

Het te nemen besluit treedt in werking op de datum van de inwerkingtreding van het renovatiebesluit (artikel 17).

3. Het ontworpen besluit vindt in beginsel rechtsgrond in de artikelen 2, tweede lid, en 6, § 1, van het renovatiebesluit. Luidens die bepalingen bepaalt de Vlaamse minister bevoegd voor de huisvesting (hierna: de minister) welke renovatie-, verbeterings- en aanpassingswerkzaamheden voor de tegemoetkoming in aanmerking komen, kan hij de voorwaarden vermeld in het renovatiebesluit nader preciseren met detailmaatregelen en met uitvoeringsmaatregelen van bijkomende aard en bepaalt hij de vorm en de inhoud van het modelformulier waarmee de tegemoetkoming wordt aangevraagd.

De bepalingen van het renovatiebesluit vinden op hun beurt rechtsgrond in de artikelen 81 en 83 van het decreet van 15 juli 1997 ‘houdende de Vlaamse Wooncode’.

3.1. Bij de volgende bepalingen van het ontwerp dienen evenwel opmerkingen te worden gemaakt wat de rechtsgrond betreft.

¹ De Raad van State heeft op 28 oktober 2015 advies 58.258/3 gegeven over de ontwerpversie van dit besluit.

² Ministerieel besluit van 19 mei 2014 ‘tot bepaling van de werkzaamheden die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming als vermeld in artikel 2, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2007 tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij de renovatie van een bestaande woning of bij het realiseren van een nieuwe woning’.

3.2. Luidens artikel 6, derde lid, van het ontwerp geldt voor ambtenaren van de Europese Unie of andere internationale organisaties een weerlegbaar vermoeden dat ze niet voldoen aan de inkomstenvoorwaarden bepaald in artikel 3 van het renovatiebesluit. Het invoeren van een dergelijk weerlegbaar vermoeden is geen detailmaatregel die aan de minister is toevertrouwd bij het voormelde artikel 2, tweede lid, van het renovatiebesluit. Er is ook geen andere rechtsgrond voor artikel 6, derde lid, van het ontwerp. Daargelaten de vraag of een dergelijk vermoeden bestaanbaar is met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie,³ dient het alleszins in het renovatiebesluit zelf te worden geregeld.

Er kan wel worden aangenomen dat de minister, op grond van de in artikel 2, tweede lid, van het renovatiebesluit vervatte machtiging om detailmaatregelen en uitvoeringsmaatregelen van bijkomende aard te regelen, voor ambtenaren van de Europese Unie of andere internationale organisaties regelt aan de hand van welke documenten de betrokkenen kunnen aantonen dat zij voldoen aan de inkomstenvoorwaarden bepaald in het artikel 3 van het renovatiebesluit. Ambtenaren van de Europese Unie of andere internationale organisaties kunnen immers geen aanslagbiljet voorleggen waaruit al hun inkomsten blijken en ook de Federale Overheidsdienst Financiën beschikt niet over de nodige gegevens.

3.3. Luidens artikel 9, tweede lid, van het ontwerp worden de subsidiabele werken “als dat vermeld is, beperkt tot het ernaast vermelde bedrag, exclusief btw”. Met name voor de centrale verwarming (7500 euro), de elektrische installatie (3750 euro) en de sanitaire installatie (3750) wordt het bedrag vermeld waartoe de tegemoetkoming beperkt is.

Gevraagd naar de rechtsgrond voor die beperking, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De bepaling die de subsidiabele werken, als dat vermeld is, beperkt tot het ernaast vermelde bedrag, is een volledig identieke overname van de beperkingen die voorzien zijn in artikel 5, § 1, derde lid van het BVR van 30 oktober 2015, en wordt in de opsomming voor de duidelijkheid overgenomen. Het gaat hier over de beperkingen voorzien voor centrale verwarming, elektrische installaties en sanitaire installaties. Deze herneming in het MB heeft tot doel de duidelijkheid te verhogen van het MB in die zin dat de lezer bij het raadplegen van de tekst kennis neemt van de subsidiabele werken van die begrensde categorieën samen met het bedrag van de begrenzing opgelegd door het BVR. Deze herneming is niet strikt noodzakelijk maar voegt ook geen extra begrenzingen toe.

Om te vermijden dat toekomstige wijzigingen in het BVR van de grensbedragen een tegenstrijdigheid zouden opleveren wordt voorgesteld om de tekst van artikel 9 van het ontwerp als volgt aan te passen:

In het tweede lid worden de woorden ‘De subsidiabele werkzaamheden worden, als dat vermeld is, beperkt tot het ernaast vermelde bedrag, exclusief btw’ vervangen door: ‘De categorieën zijn als volgt samengesteld:’

In artikel 9, tweede lid, 4°, a) worden de woorden ‘tot 7.500 euro’ geschrapt. Naar analogie worden de bedragen in 4°, b) en 4°, c) eveneens weggelaten.”

Hiermee kan worden ingestemd.

³ Zie GwH 29 maart 2012, nr. 51/2012 (schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat een internationale ambtenaar wordt uitgesloten van een belastingvoordeel).

3.4. Uit artikel 10, eerste lid, van het ontwerp vloeit voort dat werkzaamheden uitgevoerd met het oog op de herindeling, uitbreiding of herbestemming van lokalen, in aanmerking komen als ze betrekking hebben op de realisatie van woonvertrekken of lokalen voor sanitaire voorzieningen.

Die bepaling regelt niet zozeer de aard van de renovatie-, verbeterings- en aanpassingswerkzaamheden die voor de tegemoetkoming in aanmerking komen, maar de bestemming van de onderdelen van de premiewoning waarin die werkzaamheden plaatsvinden.

Voor die bepaling dient dan ook veeleer rechtsgrond te worden gezocht in artikel 2, eerste lid, van het renovatiebesluit. Luidens die bepaling wordt een tegemoetkoming verleend in de kosten voor de renovatie van een bestaande premiewoning of voor de realisatie van een nieuwe premiewoning “onder de voorwaarden, vermeld in dit besluit en het ministerieel besluit, vermeld in het tweede lid”.

3.5. In artikel 14, § 1, van het ontwerp wordt voorzien in de mogelijkheid om een voorafgaand woningadvies in te dienen. Om dat advies te kunnen uitbrengen, is er een plaatsbezoek nodig. Luidens artikel 14, § 2, van het ontwerp kan het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Wonen-Vlaanderen na de premieaanvraag op elk moment overgaan tot een onderzoek ter plaatse om de reglementaire voorwaarden na te gaan.

Een dergelijk plaatsbezoek kan niet worden beschouwd als een detailmaatregel of een uitvoeringsmaatregel van bijkomende aard. Het gaat ook niet om een voorwaarde waaraan de aanvrager, de premiewoning of de werkzaamheden moeten voldoen.

Het ontbeert artikel 14 van het ontwerp dan ook aan elke rechtsgrond. Die bepaling moet worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Rekening houdend met opmerking 3.4, dient in het tweede lid van de aanhef eveneens gewag te worden gemaakt van artikel 2, eerste lid, van het renovatiebesluit.

Artikel 8

5. In artikel 8, eerste lid van het ontwerp wordt gewag gemaakt van “de berekende tegemoetkoming per categorie van werkzaamheden, vermeld in artikel 7 van dit besluit”. Gevraagd wat, gelet op de onduidelijke formulering van die bepaling, wordt bedoeld met de woorden “artikel 7 van dit besluit”, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De verwijzing klopt niet. Er is herformulering nodig. In artikel 8, eerste lid moet verwezen worden naar de categorie van werkzaamheden vermeld in artikel 5, § 1, tweede lid van het Besluit van 30 oktober 2015

Naar aanleiding van uw bemerking werd dit artikel 8 bijkomend onderzocht en dringt zich nog een aanpassing op van het vijfde lid. Dit lid luidt in het ontwerp MB momenteel als volgt: ‘De tegemoetkoming voor werkzaamheden in de categorie, vermeld in artikel 5, § 1, tweede lid, 4°, van het besluit van 30 oktober 2015, wordt verminderd met de verbeteringspremie voor werkzaamheden ter bestrijding van CO-intoxicatie, vermeld in artikel 7, tweede lid, 5°, 6°, 7°, c) en d), van het ministerieel besluit van 27 september 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen.’

Dit artikel bevat nog een technische tekortkoming. Art. 7, tweede lid 5° en 6° BVR 1992 (VAP) gaan echter niet over werkzaamheden ter bestrijding van CO-intoxicatie, maar over werken aan elektriciteit en sanitair.

Enkel art. 7, tweede lid, 7° heeft betrekking op werkzaamheden ter bestrijding van CO-intoxicatie.

Om die reden is het noodzakelijk de tekst te wijzigen en de woorden ‘ter bestrijding van (...) CO-intoxicatie’ te schrappen. Op die manier worden de beoogde correcties voor reeds genoten VAP-premies correct reglementair onderbouwd.”

Hiermee kan worden ingestemd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT